

आधिकारिक पाठ्यक्रम 2025-26

OFFICIAL SYLLABUS 2025-26

नेपाली / Nepali

कोड: I-5067

कक्षा बारवी / Class-12th

विषयको नाम Subject Name	कोड Code	अवधि/अंक Duration/Marks	परीक्षा चक्र Exam Cycle
Nepali (नेपाली)	I-5067	3 Hrs / 100 Marks	(On-Demand) , April And October

सामग्रीको तालिका / Table of Contents

वरिष्ठ Sr.No.	विषय / Topic	विवरणहरू / Details

**भाग-१ आधारभूत जानकारी
Part-1 Basic Information**

1.1	सिकने उद्देश्यहरू Learning Objectives	NEP २०२० पङ्क्तिबद्ध NEP 2020 Aligned
1.2	करियर अवसरहरू कोडिङ गर्दै Coding Career Opportunities	सफ्टवेयर विकास Software Development

**भाग-२: पाठ्यक्रम विवरणहरू
Part-2: Syllabus Details**

८० अंक

2.1	पठन बोध Reading Comprehension	१० अंक
2.2	लेखन सीप र व्याकरण Writing Skills & Grammar	१० अंक
2.3	साहित्य (निर्धारित पाठ) Literature (Prescribed Text)	१० अंक
2.4	पूरक पाठक Supplementary Reader	१० अंक

परीक्षा समिति / Examination Committee
केन्द्रीय मुक्त विद्यालयी शिक्षा एवं परीक्षा बोर्ड
Central Board of Open Schooling & Examination
नई दिल्ली / New Delhi

भाग-३: व्यावहारिक कार्य
Part-3: Practical Work

२० अंक

3.1	आवधिक परीक्षणहरू Periodic Tests	०५ अंक
3.2	बहु मूल्याङ्कनहरू Multiple Assessments	०५ अंक
3.3	समृद्धि गतिविधिहरू (ASL) Enrichment Activities (ASL)	०५ अंक
3.4	पोर्टफोलियो Portfolio	०५ अंक

सिक्ने उद्देश्यहरू (NEP 2020 Aligned)

- भाषा प्रवीणता: पढ्ने, लेख्ने र नेपाली बोल्ने उन्नत सीप (नेपाली)।
- रचनात्मक लेखन: मानक नेपालीमा प्रभावकारी रूपमा विचार व्यक्त गर्ने।
- सांस्कृतिक सम्पदा: नेपाली साहित्यिक परम्परा र शास्त्रीय सम्पदासँग जोड्ने।
- साहित्यिक विश्लेषण: नेपाली गद्य र कवितामा विषयवस्तुहरू बुझ्ने।
- भाषिक क्षमता: व्याकरण, सन्धि, समास र शब्दावलीमा निपुणता।
- मौखिक सञ्चार: नेपालीमा प्रस्तुतीकरण सीप र बहस।

विस्तृत सिद्धान्त पाठ्यक्रम

(८० मार्क्स)

खण्ड क: पठन बोध

(१८ अंक)

• लेखन कौशल:

- सूचना / विज्ञापन (सूचना / विज्ञापन) (५ अंक)
- पत्र लेखन (औपचारिक/व्यवसाय) (पत्र लेखन) (५ अंक)
- लेख / निबन्ध / प्रतिवेदन (लेख / निबन्ध / प्रतिवेदन) (५ अंक)

• व्याकरण / व्याकरण (७ अंक):

- काल (काल), वाच्य (आवाज), लिङ्ग (लिंग), वचन (संख्या)
- सन्धि (सन्धी), समास (मिश्रित शब्द), उखान र टुक्का (मुहावरे र हितोपदेश)

खण्ड ग: साहित्य पाठ्यपुस्तक

(४० अंक)

• गद्य / गद्य खंड (६ पाठ):

- नेपाली साहित्यको परिचय (नेपाली साहित्यिक परम्पराको परिचय), सामाजिक सुधार (सामाजिक सुधार)
- नेपाल र नेपालीको इतिहास (नेपाल र नेपालीहरूको इतिहास), मातृभाषाको महत्व (मातृभाषाको महत्त्व)
- ग्रामीण जीवन (ग्रामीण जीवन), नेपाली साहित्यको इतिहास (नेपाली साहित्यको इतिहास)

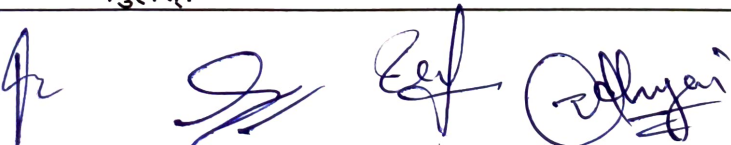
• कविता / पद्य खण्ड (६ कविता):

- देशभक्ति (देशभक्ति), जीवनको सङ्घर्ष (जीवन संघर्ष)
- गाउँको सम्झना (गाउँको सम्झना), आमाको माया (आमाको माया)
- प्रकृतिको सुन्दरता (प्रकृतिको सुन्दरता), सत्य र न्याय (सत्य र न्याय)

खण्ड घ: पूरक पाठक (एकीकृत)

- पूरक कथाहरूमा आधारित बोध प्रश्नहरू (सहायक पाठ)।
- क्यारेक्टर स्केचिङ (चरित्र चित्रण), विषयवस्तु विश्लेषण (विषय विश्लेषण), र कथा बुझाइमा फोकस गर्नुहोस्।

परीक्षा समिति / Examination Committee
केन्द्रीय मुक्त विद्यालयी शिक्षा एवं परीक्षा बोर्ड
Central Board of Open Schooling & Examination
नई दिल्ली / New Delhi

१. आवधिक परीक्षा (०५ अंक)

- उत्कृष्ट दुई/तीन आवधिक परीक्षणहरूको औसत
- स्मरण, बुझाइ र प्रयोगको मूल्याङ्कन

२. बहु मूल्याङ्कन (०५ अंक)

- क्विज, मौखिक परीक्षण, अवधारणा नक्सा
- कविता पाठ, कथा कथन

३. समृद्धि गतिविधिहरू (०५ अंक)

- सुत्रे र बोल्ने सीप (ASL नेपालीमा)
- बहस, भाषण (भाषण), भूमिका खेल्ने कला)

४. पोर्टफोलियो (०५ अंक)

- कक्षाकार्य, जर्नलहरू, उपलब्धिहरू
- रचनात्मक लेखन नमूनाहरू, आत्म-मूल्याङ्कन

मुख्य अवधारणा र सीपहरू

- पठन: अनुमान, शब्दावली (शब्दावली)
- लेखन: ढाँचा, सुसंगति (सुसंगति)
- व्याकरण: शुद्धता, प्रयोग (प्रयोग)
- साहित्य: विषयवस्तु, चरित्र, उपकरण (अलङ्कार)

मुख्य अवधारणा र सीपहरू

पढ्ने र लेख्ने

- बोध: नेपाली पाठमा स्किमिङ, स्क्यानिङ, अनुमान लगाउने।
- लेखन ढाँचा: सूचना, पत्र, निबन्ध संरचनाहरू।
- व्याकरण (व्याकरण):
  - काल (काल) - भूत, वर्तमान, भविष्यत्
  - वाच्य (आवाज) - कर्तृवाच्य, कर्मवाच्य, भावच्य
  - सन्धि (सन्धि) - स्वर सन्धि, व्यञ्जन सन्धि, विसर्ग सन्धि
  - समास (यौगिक) - तत्पुरुष, कर्मधारय, द्वन्द्व, बहुव्रीहि

साहित्य विश्लेषण

- काव्यात्मक उपकरणहरू: नेपाली कवितामा लय, लय, चित्रण।
- विषयगत विश्लेषण: नेपाली साहित्य, सामाजिक सुधार, मानवतावाद।
- चरित्र रेखाचित्र (चरित्र चित्रण): विशेषताहरू, प्रेरणा, विकास।
- सांस्कृतिक सन्दर्भ: भानुभक्त आचार्य, लक्ष्मीप्रसाद देवकोटा, लेखनाथ पौड्याल, बालकृष्ण सम

करियरका अवसरहरू

भूमिका	सामान्य प्रवेश आय (मासिक)
नेपाली सामग्री लेखक / सम्पादक	₹12,000 - ₹35,000
पत्रकार / रिपोर्टर (नेपाली मिडिया)	₹18,000 - ₹45,000
नेपाली शिक्षक / व्याख्याता	₹20,000 - ₹60,000
अनुवादक (नेपाली-अंग्रेजी)	₹15,000 - ₹45,000
रेडियो जकी / प्रस्तोता	₹15,000 - ₹50,000

परीक्षा समिति / Examination Committee
केन्द्रीय मुक्त विद्यालयी शिक्षा एवं परीक्षा बोर्ड
Central Board of Open Schooling & Examination
नई दिल्ली / New Delhi

प्रश्नपत्र डिजाइन (सिद्धान्त) (८० अंक)

खण्ड	विवरण	अंक विनियोजन
खण्ड A	पठन बोध (२ पदहरू)	१८ अंक
खण्ड B	लेखन सीप र व्याकरण	२२ अंक
खण्ड C	साहित्य (पाठ्यपुस्तक)	४० अंक
खण्ड D	पूरक (एकीकृत)	(सेक्शन सी मा परीक्षा दिइएको)
कुल सिद्धान्त:		८० अंक

अंक विश्लेषण / Marks Analysis

घटक	विवरणहरू	चिन्हहरू
सिद्धान्त	लिखित परीक्षा (पठन, लेखन, साहित्य)	80
TMA	परीक्षण + बहुमूल्य मूल्याङ्कन + समृद्धि + पोर्टफोलियो	20
	योग	100

परीक्षा समिति / Examination Committee
केन्द्रीय मुक्त विद्यालयी शिक्षा एवं परीक्षा बोर्ड
Central Board of Open Schooling & Examination
नई दिल्ली / New Delhi